

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/105/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200470
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8822200470.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, v právnej veci manželky X. B.M., L.. XX.XX.XXXX, J. C. XXX, P. Č. J. X, C., právne zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Peter Szárszoi, s.r.o., Štefánikova 8, Michalovce, proti manželovi I. B., L.. XX.XX.XXXX, J. C. XXX, právne zastúpeného AK NOVIKMEC, s.r.o., Rázusova 125, Vranov nad Topľou, za účasti maloletých detí Š. B., L.. XX.XX.XXXX a B. B., L.. XX.XX.XXXX, obaja bytom pri matke, zastúpených v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny E. L. P., o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/33/2022-193 zo dňa 18.11.2022, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku IV., X., XI.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Manželka podala návrh na rozvod manželstva, zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti na čas po rozvode manželstva a určenie výživného zo strany otca vo výške 300 eur na jedno dieťa. Stretávanie otca s maloletými deťmi žiadala upraviť presne počas párneho týždňa a počas prázdnin a sviatkov.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Súd manželstvo X. B., O.. J., L.. XX.XX.XXXX a I. B., L.. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu E. L. P. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX r o z v á d z a.

II. Na čas po rozvode z v e r u j e maloleté deti Š. B., L.. XX.XX.XXXX a B. B.S., L.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

III. Obaja rodičia sú o p r á v n e n í maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

IV. Otec sa z a v ä z u j e platením výživného na maloletého Š. B., L.. XX.XX.XXXX po 120€ a na maloletého B. B., L.. XX.XX.XXXX po 100€ mesačne vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvedení manželstva.

V. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým Š. B. nasledovne: - každý párný týždeň v roku od piatka 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.,

- každý nepárný týždeň v roku od stredy 15:00 hod. do piatka do 8:00 hod.,

- počas letných prázdnin od 01.07. od 10:00 hod. do 07.07. do 18:00 hod., od 15.07. od 10:00 hod. do 22.07. do 18:00 hod., od 01.08. od 10:00 hod. do 07.08. do 18:00 hod., od 15.08. od 10:00 hod. do 22.08. do 18:00 hod.,

- na Vianoce v párnom roku od 23.12. od 10:00 hod. do 25.12. do 18:00 hod. a v nepárnom roku od 26.12. od 10:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod.,

- počas Veľkonočných sviatkov v nepárnom roku od piatka 10:00 hod. do soboty do 18:00 hod. a v párnom roku od nedele 10:00 hod. do pondelka do 18:00 hod.,

- počas jarých prázdnin v párnom roku od pondelka 10:00 hod. do stredy do 18:00 hod., v nepárnom roku od stredy 10:00 hod. do piatka do 18:00 hod.

VI. Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste bydliska matky v určenom čase a otec je p o v i n n ý maloleté dieťa vrátiť matke v stanovenom čase v mieste bydliska matky.

VII. Počas stretávania otca s maloletým Š. každý nepárný týždeň v roku, otec vyzdvihne maloletého v stredu v predškolskom zariadení a v piatok ráno ho do predškolského zariadenia odovzdá.

VIII. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým B. B., L.. XX.XX.XXXX nasledovne:

- každý párný týždeň v roku od piatka 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.,

- každý nepárný týždeň v roku od štvrtka 15:00 hod. do piatka do 8:00 hod.,

- na Vianoce v párnom roku od 23.12. od 10:00 hod. do 25.12. do 18:00 hod. a v nepárnom roku od 26.12. od 10:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod.,

- počas Veľkonočných sviatkov v nepárnom roku od piatka 10:00 hod. do soboty 18:00 hod. a v párnom roku od nedele od 10:00 hod. do pondelka do 18:00 hod.,

- počas jarých prázdnin v párnom roku od pondelka 10:00 hod. do stredy do 18:00 hod., v nepárnom roku od stredy od 10:00 hod. do piatka do 18:00 hod.

IX. Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ho v mieste bydliska matky v určenom čase a otec je p o v i n n ý maloleté dieťa vrátiť matke v mieste jej bydliska v stanovenom čase.

X. V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

XI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení predmetného rozsudku konštatoval tak vážne narušenie manželských vzťahov, že obnova manželstva nie je možná, preto manželstvo rozviedol. Na čas po rozvedení manželstva s poukázaním na potrebnú osobnú starostlivosť o maloleté deti, ich útlý vek, zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Pri úprave styku otca s deťmi vychádzal z dohody uzavretej rodičmi na pojednávaní, ktorú považoval v súlade s najlepším záujmom maloletých detí.

4. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti zo strany otca zohľadnil odôvodnené potreby maloletých detí, ich vek a zárobkové pomery povinného rodiča. Vychádzal z čistého príjmu otca vo výške 872,28 eura, ako aj z jeho majetkovej situácie, a to príjmu z prenájmu bytu vo výške 220 eur, teda z celkového príjmu otca vo výške 1.092,28 eura. Uviedol, že výška vyživovacej povinnosti otca pri dvoch vyživovacích povinnostiach a detí v predškolskom veku by mala byť vo výške 12 %. Pri určení vyživovacej povinnosti prihliadol aj na širšiu úpravu styku otca s maloletými deťmi.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 22 zákona č. 36/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 23 ods. 1, § 18, § 19, § 24 ods. 1, § 62 ods. 2, 3 Zákona o rodine.

6. Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Odvolanie, vyjadrenie účastníkov konania

7. Proti napadnutému rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, a to proti výroku IV. napadnutého rozsudku. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Matka v odvolaní argumentovala tým, že súd prvej inštancie pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca nevzal do úvahy, že k zníženiu platu otca došlo na základe dohody so zamestnávateľom, a teda, že otec svojim podpisom so znížením platu súhlasil. Súd prvej inštancie mal v tomto prípade prihliadať na to, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zárobku a aplikovať tu ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Matka ďalej poukázala na to, že súd nedostatočne zistil, či k zníženiu platu došlo aj u iných zamestnancov na obdobnej pozícii ako otec. Zamestnávateľ otca sa vyhol odpovedi na otázku, či k zníženiu platu došlo aj u iných zamestnancov. V danom konaní nebolo teda žiadnym spôsobom preukázané, či aj u iných zamestnancov na rovnakej pozícii ako otec došlo k zníženiu príjmu. Súd taktiež nevzal do úvahy benefity, ktoré zamestnávateľ otcovi poskytuje. Súd prvej inštancie nezohľadnil ani vklady na účet otca vo výške 700 eur dňa 27.2.2022, 400 eur dňa 18.7.2022 a 500 eur dňa 15.6.2022. Taktiež sa súd nevenoval tomu, že podľa výpisov zo spoločného účtu účastníkov konania vyplýva, že manžel vybral z účtu sumu 42.000 eur a že mesačne dostáva za prenájom garsónky sumu vo výške 300 eur. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil ho na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že už počas konania na súde prvej inštancie vysvetlil, že jeho práca je špecifická a v spojení s neistou situáciou na trhu a vojnou na Ukrajine, došlo k zníženiu jeho príjmu na sumu okolo 800 eur mesačne. Musel pristúpiť k podpísaniu dohody o znížení príjmu, aby sa tak vyhol prípadnému skončeniu pracovného pomeru. Ďalej doplnil, že jeho územná pôsobnosť, a to východné Slovensko, generuje najmenší zisk, a preto porovnávať jeho platové podmienky s jeho kolegami, ktorí pôsobia v regiónoch s vyššou kúpyschopnosťou, nie je logické, ani spravodlivé. Zároveň má za to, že výživné, ktoré požadovala manželka nezodpovedá potrebám maloletých detí. Zotrval na tom, že v prípade zlepšenia jeho finančnej situácie bude platiť výživné na maloleté deti aj nad rámec rozhodnutia súdu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

10. Predmetom odvolacieho konania je výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie o určení vyživovacej povinnosti vo výške 120 eur na maloletého Š. a vo výške 100 eur na maloletého B. a výrok X., ktorým súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

11. Súd prvej inštancie v tomto konaní rozhodoval o podanom návrhu matky na rozvod manželstva a úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva. Maloletý Š. je vo veku X rokov a navštevuje materskú školu, maloletý B. je vo veku X rokov a je zatiaľ v celodennej starostlivosti matky. Príjem matky pozostáva z rodičovského príspevku a prídavkov na deti vo výške 340 eur. Spolu s deťmi býva v domácnosti svojich rodičov, ktorým prispieva sumou 50 eur jednotlivo na seba a deti. Matka uvádzala bežné výdavky na deti a to výdavky na rôzne aktivity, výlety, kino 30 eur, na hygienické potreby 15 eur na dieťa, na stravu 100 eur, hračky, knihy 20 eur, obuv 15 eur, vitamíny 10 eur, škôlka cca 30-40 eur mesačne, cestovné 50 eur.

12. Pri zisťovaní príjmových a majetkových pomerov na strane otca sa súd prvej inštancie zaoberal aj námietkou matky o účelovom znižovaní príjmu otca. Tieto skutočnosti neboli v konaní preukázané. Z vyjadrenia zamestnávateľa otca jednoznačne vyplýva, že jeho príjem bol znížený z dôvodu celospoločenskej situácie a tým nesplnenia obchodných plánov. Príjem otca, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal pri určení jeho vyživovacej povinnosti, ustálil na sumu 1.092,28 eura, ktorý pozostáva z jeho čistého príjmu 872,28 eura a príjmu z prenájmu garsónky vo výške v čistom 220 eur (teda 300 eur mínus náklady). Zistený skutočný stav zodpovedá takto zistenému príjmu otca, ktorý súd prvej inštancie správne ustálil vo výške 1.092,28 eura.

13. K odvolacej námietke matky, že súd mal v tomto prípade aplikovať ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzať z potenciality príjmu otca, odvolací súd uvádza, že k takémuto postupu nebol dôvod.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd vždy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Z tohto dôvodu musí súd vždy skúmať prečo došlo k skončeniu pracovného pomeru, resp. zníženiu jeho príjmu. Tieto skutočnosti boli súdom prvej inštancie riadne zisťované a preukázané. Zo strany zamestnávateľa otca, spoločnosti S. D. G. D.. D..O..M., bolo súdu oznámené, že k zníženiu platu otca maloletých detí došlo z rozhodnutia zamestnávateľa z dôvodu nestabilnej situácie trhov vo svete, teda bez zavinenia otca. Zároveň bolo zamestnávateľom otca súdu oznámené, že na východe Slovenska pracuje len pán I. B..

16. Z vyššie uvedeného vyplýva, že otec maloletých detí pracuje pre spoločnosť S. D. G. D.. D..O..M.. už dlhodobo, pričom k zníženiu jeho príjmu došlo z rozhodnutia zamestnávateľa, bez zavinenia otca maloletých detí. Na rovnakej pracovnej pozícii ako otec pre východ Slovenska pracuje len on, teda nie sú tu dôvodné námietky matky, že súd nezisťoval príjem ostatných zamestnancov na rovnakej pracovnej pozícii, ako otec maloletých detí.

17. Na základe takto zisteného skutočného stavu je aj odvolací súd toho názoru, že nie je možné konštatovať, aby sa otec vzdal výhodnejšieho zamestnania alebo príjmu bez dôležitého dôvodu. Odvolací súd sa plne stotožňuje s ustálením výšky príjmu otca súdom prvej inštancie, z ktorého vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti otca.

18. K ďalším odvolacím námietkam matky spočívajúcim v tom, že manžel vybral z ich spoločného účtu sumu 42.000 eur, s ktorými ona nemôže disponovať, ako aj vklady na účet vo výške 700 eur, 400 eur, 500 eur, odvolací súd uvádza, že tieto skutočnosti budú predmetom vysporiadania BSM manželov, keďže ako vyplýva z vykonaného dokazovania, ide o spoločný účet manželov.

19. Odvolací súd preskúmal aj výšku určenej vyživovacej povinnosti zo strany otca vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletých detí. Maloleté deti sú vo veku X a X roky. Maloletý Š. navštevuje materskú školu, maloletý B. je v osobnej starostlivosti matky. Súd prvej inštancie podrobne zistil odôvodnené výdavky na maloleté deti a pri určení vyživovacej povinnosti prihliadol aj k širokému styku otca s deťmi, čo sa výrazným spôsobom premieta aj do plnenia vyživovacej povinnosti otcom. Napriek skutočnosti, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa výrazným spôsobom podieľa na starostlivosti o deti, čo je samozrejme potrebné premietnuť aj do výšky vyživovacej povinnosti zo strany otca. Výška vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča by nemala presiahnuť 20-30 % jeho príjmu, pričom samozrejme je potrebné zohľadniť aj individuálne okolnosti každého prípadu, ako je rozsah starostlivosti o deti zo strany rodiča, ktorému deti neboli zverené, či sú tu dôvody na určenie vyššieho výživného, napríklad z dôvodu zvýšenej zdravotnej starostlivosti o dieťa, samozrejme vek detí a ich odôvodnené potreby zodpovedajúce ich veku, školskú dochádzku a podobne. Všetky tieto skutočnosti boli súdom prvej inštancie riadne zistené, vyhodnotené a výška výživného bola určená v súlade so skutočne zisteným stavom.

20. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch IV., X., XI. (závislý výrok o trovách konania) ako vecne správny potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov konania v zmysle § 55 CMP.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).